

Közös munkánk kis tükre

A Hazafias Népfrent Országos Tanácsának írásos jelentését — az V. kongresszus óta végzett mozgalmi munkáról — bizonyára úgy olvasgatták az elmúlt héten a VI. kongresszus küldöttei, hogy valami olyasmit éreztek, mint mi: *közös munkánk kis tükrébe tekintünk*. Egyszerre és sokan. S a tükörben természetesen nem a tényeket, számokat, adatokat látjuk, hanem emberi arcokat, ismerősöket és ismeretleneket, sok-sok mozgást, ami mind visz nemcsak valamerre, hanem *valamire*.

S a mozgalmi munkáról szóló jelentés tömör, gyakran szűkszavú mondatai hús-vér emberekké, akciókká, emlékekké elevenednek...

Ikerszavak — álpátosz nélkül

A budapesti küldöttértekezleten néhány pillanatra elkalandoztak a gondolataim és az elhunyt Erdei Ferencre fordultak. Évekkel ezelőtt, egy reggel felvillanyozódva mesélte, hogy előző este a fiával vitatkozott, aki talán megsokallta az ő makói lokálpatriotizmusát (tréfásan mindig azt állította, hogy neki Makó a világközepe), felemelt hangon azt mondta: „Értsd meg apám, Budapest is lehet szülőföld!”

— Értitek? — kérdezte ezúttal Erdei Ferenc mitőlünk. — Erre a kő- és aszfaltrengetegre nem azt mondta, hogy szülőhely, hanem, hogy szülőföld!

Nem figyelmetlenségéből kalandoztak el a gondolataim, hanem mert talán egyetlen küldöttértekezleten sem esett annyi szó a honismeretről és helytörténetről, mint éppen a budapestin. Szólt az e vonatkozásban elért eredményekről Csehek Ferencné, a Fővárosi Tanács elnökhelyettese, a lokálpatriotizmustól meg nem érintett rétegek közötti tennivalókról Katona Imre, a Budapesti Pártbizottság első titkára és beszélt Grünvalszky Károly protestáns lelkész, akit korábban már a kecskeméti honismereti konferencián is hallottam szólani. Ilyeneket mondott:

— Honismeret — hazafiság, az évek folyamán ikerszavakká lettek, mert igaz hazafiság szinte elképzelhetetlen jól művelt helytörténet, honismeret nélkül.

— Amióta Kölcsey megírta a Himnuszt, Vörösmarty a Szózatot, Petőfi a Nemzeti dalt, megszületett a Kossuth-nóta, s amióta ezekkel annyian és annyiszor visszaéltek, azóta a mi hazafiságunknak állandó veszélye, hogy a nemes pátosz álpátoszba, retorikába csap át, amelynek csak füstje vagy lángja van, de parazsa nincs. S hol fenyeget az legjobban, ha nem azzal a hellyel kapcsolatban, ahol születünk, ahol élünk? Még nem volt televízió és a rádióban sem tartottak vetélkedőket, amikor mi már ifjan — kiskőrösiek, kecskemétiak, békéscsabaiak, budapestiek, győriek, soproniak — sokszor éjszakákba nyúló vitákban vetélkedtünk egymással. S a végén legtöbbünk már csak dicsekedett, magasztalva azt is a másikkal szemben, amiért magában sokszor irult-pirult és szégyenkezett.

— Azzal a hellyel szemben kell tudnunk először lehántani magunkról és kivetni magunkból minden retorikát és álpátoszt, amely mint szülőföldünk vagy lakhelyünk legjobban a szívünkhöz nőtt. Ha erre képessé váltunk, akkor válunk alkalmassá arra, hogy egész hazánkat jól szeressük. Ezért is szükséges az igaz hazafisághoz egy jól művelt helytörténet.